

De Bomentrainer

ANNEMIEK VAN LOON, DE BOMENCONSULENT
AFBEELDINGEN: ONTWIKKELCENTRUM

ETW'ers in opleiding hebben vaak een hele kluit aan de vereiste sortimentslijst. Maar liefst 127 bomen moeten herkend en op naam worden gebracht. De VHG komt daarom aan het einde van dit jaar met de Bomentrainer; op smartphone, tablet of computer wordt dagelijks een aantal vragen gelanceerd om leren leuk en laagdrempelig te maken.

Metadata

De Bomentrainer is een app die is gevuld met 127 bomen. Aan die bomen zijn metadata gekoppeld: gegevens die de karakteristieken weergeven. Het gaat dan om morfologische kenmerken zoals de winter- en zomerkenmerken, maar ook de verschillende gebruikswaarden en beheeraspecten van de bomen. Uit deze metadata kan een grote hoeveelheid vragen worden gegenereerd. Iedere dag krijgt de ETW'er drie vragen toegestuurd. Alle vragen zijn voorzien van foto's.

Kracht van herhaling

De Bomentrainer maakt leren leuk en biedt veel kennis in kleine porties aan. Jan van Driel van het Ontwikkelcentrum heeft de Bomentrainer gebouwd. Volgens hem zit de kracht 'm in de herhaling. Wanneer een gebruiker een bepaalde vraag

verkeerd heeft beantwoord, komt deze vraag vaker terug. Iedereen is dagelijks sowieso bezig op mobiel of tablet. Het beantwoorden kan snel; behalve natuurlijk wanneer je ze samen met collega's beantwoordt en erover discussieert, maar dat maakt het moment nog leerzamer.

Dyslexie

Velen worstelen met het onthouden en schrijven van de namen. Dyslexie doet daar een schepje bovenop. Door de namen vaak te zien en uit te spreken wordt deze kennis geautomatiseerd. Daarnaast werken veel ETW'ers in spe dagelijks met een beperkt aantal soorten. Door de vele foto's worden de bomen als het ware bij je gebracht. Maar ook van veel toegepaste bomen liggen de morfologische kenmerken soms zo dicht bij elkaar dat beschrijvingen en detailfoto's een dankbaar hulpmiddel zijn voor de herkenning.

De combinatie tussen praktijk en het beeldscherm is doeltreffend én efficiënt

De praktijk leren via internet?

Klopt, het leren kennen van bomen met alle daarbij horende kenmerken en eigenschappen doe je het liefst buiten en bij voorkeur door te doen. De combinatie tussen praktijk en het beeldscherm is echter wel doeltreffend én efficiënt. Met één druk op de knop krijgen alle ETW'ers door het hele land weer een sortimentsvraag voorgelegd. De VHG ziet veel mogelijkheden om de app uit te bouwen met meer ETW-kenmerk. Alle VHG-leden krijgen een abonnement. Opleidingen en individuele gebruikers kunnen een abonnement aanschaffen.

Dashboard

De digitale wereld biedt nog meer perspectieven. Als onderwijsinstelling of bedrijf kun je een dashboard aanschaffen. Hieraan kunnen leerlingen en medewerkers worden gekoppeld. De docent of leidinggevende kan zo de score bijhouden of een competitie opzetten. Hiermee worden werknemers gestimuleerd om elkaar ook tijdens de uitvoering scherp te houden aangaande sortiment. Via de vaststellingscommissie zou dit dashboard ook voor de vakgroep een middel kunnen zijn voor hercertificering.

VAN 'T VAT

JITZE KOPINGA

'Hoe zit het met het mastjaar van iepen? Wat voor mastcyclus hebben ze, en hoe verschilt het tussen de cultivars?'

Toelichting: Dit jaar hadden met name de Vegeta's veel mast, echter weinig blad. Vele zijn later in het groeiseizoen nauwelijks bijgetrokken en ogen op het eerste gezicht belabberd. Wordt het nog wat met ze volgend jaar?

Sommige boomsoorten, zoals eik en beuk, staan bekend om hun zogenaamde 'mastjaren' waarin ten opzichte van andere jaren een meer dan normale hoeveelheid zaad ('mast') wordt geproduceerd. Andere boomsoorten, zoals populier en berk, kennen nauwelijks mastjaren. Mastjaren komen onregelmatig voor. Bij eik en beuk eens in de 5 à 7, soms 9 jaren.

Ook bij een aantal iepenklonen zijn er jaren waarin de zaaddracht uitbundig is en het bovendien lang duurt voordat de bomen weer een normale bladbezetting hebben. Soms blijven ze zelfs tot aan de herfst 'dun' in het blad zitten. Dit verschilt echter per iepenkloon en ook per geografisch gebied. Er zijn veel (eco)fysiologische factoren aan te wijzen die bepalend zouden zijn voor het optreden van mastjaren bij hierom bekende boomsoorten, maar over het totale mechanisme weten we nog niet alles. Over de mastcyclus van iepen is sowieso weinig bekend.

Of iepen met een dunne kroon in een mastjaar nog mooi in blad komen zal afhangen van onder meer de hoeveelheid bladknoppen die het voorafgaande jaar zijn aangelegd en de energie die de boom er in kan (of nog wil!) steken om die te laten uitlopen. Meestal trekt het nog wel wat bij. En zo niet, dan is het het jaar daarop doorgaans wel weer in orde.

Boombioloog Jitze Kopinga van Kopinga Boomadvies, geeft in elk nummer van Bomen antwoord op een boombiologische vraag. **Heb je een vraag? Of wil je reageren op het antwoord van Jitze?** Mail je vraag of reactie dan aan de redactie: vakblad@kpb-isa.nl